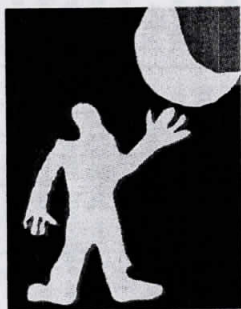

vijuje pjesme, prozne skice i aforizme u dečim bečkim književnim časopisima. Od 1888. do 1893. zaposlen je kao očevo asistent na Općoj bečkoj poliklinici, odlazi na studijska putovanja u London, Pariz i Kopenhagen, i piše prve drame. Od 1890. član je skupine Mladi Beč, zajedno sa Paulom Goldmannom, Richardom Beer-Hofman-

fizičkim tegobama (razvod braka, razbojstvo kćeri, oštećenje sluha...) koje će ostati opisane i u njegovim "Dnevnicima", kronici u deset svezaka koju je bilježio od 1879. do 1931. Dana 21. listopada 1931. Schnitzler umire u Beču, te ubrzo nakon smrti pada u zaborav, koji uvelike ubrzava i

vnosti, pripovjedača čiji je životopis više nego znakovit za unutarnje nemire i protuslovlja, koji su bitno obilježili predodžbu kakvu smo navikli gajiti o moderni. A tu predodžbu, daka-ko, potkrepljuje i velik broj Schnitzlerovih drama i novela, književnih poslastica od kojih mnoge još čekaju svoje ponovno otkriće.

Izložba fotografija Milče Mančevskog

Nostalgичne slike udaljenih krajeva

Organizator Mjeseca makedonske umjetnosti akademski je umjetnik Krunoslav Stojanovski koji je slikarstvo završio u klasi prof. Đure Sedera. Kako kaže, glavni motivi organizacije ovih događanja bili su: obnoviti prekinute veze, izlagati naše umjetnike u Makedoniji, stvoriti reciprocitet izlaganja između dvije zemlje. Tematska odrednica Mjeseca makedonske umjetnosti je urbanost. Makedonski su se umjetnici predstavili putem likovnih umjetnosti, glazbe, fotografije, filma i avangardnog stripa u Galeriji proširenih medija HDLU-a, galeriji Maticе hrvatske, Galerije Nove, Aquariusu, Močvari, KIC-u, Gliptoteci, HAZU-u..., ukupno njih 45. Događanja su sponzorirali otvorena društva iz Hrvatske i iz Makedonije, ministarstva kulture Hrvatske i Makedonije, ProHelvetia, Kultur-Kontakt Austrija i Gradski ured za kulturu grada Zagreba.

Krunoslav Stojanovski

Piše Patricia Kiš

Vrijeme ne čeka. Zato jer krug nije zaokružen - komentira jedan od mudrih redovnika u manastiru smještenom unutar magičnih pejzaža Makedonije, u do sada najnagrađivanijem filmu Milče Mančevskog "Prije kiše". Izložba fotografija autora koji tijekom studija povijesti umjetnosti i arheologije u Skoplju usporedno snima kratkometražne filmove i od tada postaje "zaražen" medijem, te u Ameriku odlazi studirati režiju i fotografiju (Southern Illinois University, Carbondale), i bazira se na konceptu "zaustavljanja" vremena i trenutka, bilježenja Ovdje i Sada, u savsim oprečnim mjestima na zemaljskoj kugli, od čarobnih makedonskih sela do užurbanih njujorških ulica, u kojima autor boravi dvije godine. Izložba s ukupno 110 fotografija A3 formata pod nazivom "Ulica", koja je u četvrtak otvorena u Gliptote-

ci HAZU-a u Zagreb, stigla je iz Rima, a prije toga posjetila je zemlje Beneluksa i Skandinavije. Dok se gledaju fotografije, javlja se još jedna asocijacija na film - u filmu se govori o rastućoj tenziji između Makedonaca i Albanaca i civilnom ratu koji izbija (dakako, film se može gledati kao nagovještaj današnjih zbivanja u Makedoniji). Ipak, film se najviše temelji na individualnim ljudskim sudbinama, Mančevski portretira "obične" ljude. Isti takvi "obični" ljudi, nesvjesni kako će se njihove siluete zaživjeti jedim drugim životom i naći se na galerijskim zidovima, glavni su protagonisti ovih fotografija Mančevskog. Treća zajednička točka s filmom je - boja. Prekrasna kompozicija boja, u makedonskim pejzažima gotovo nadrealna, jedan je od brojnih aduta ovih fotografija. Fotografije su prije svega lijepe, one su tužne, duhovite, sjetne, narativne, romantične... inspiracija je u malim, svakodnevnim stvarima. Snima malog prosjaka Ro-

ma s crvenom kapom i fotografiju naziva "Red Riding Hood, Robin Hood, Neighborhood...", potom malog makedonskog dječaka udivljenog pred velikim košem na košarkaškom igralištu i fotografiju naziva "Michael Jordan". Prizvuk nostalgije osjeća se u portretu njegove tetke Marijanke koju snima zaspalu na staroj sofa s crno-bijelim fotografijama prošlosti na zidu, isto tako dok snima svadbu u Kumanovu. Na jednoj fotografiji uhvatio je djevojku u trenutku kada joj se otkinuo grudnjak, u njujorškom parku u dva dana u isto vrijeme snima istu klupu - jednom je na njoj zaspao skitnica, drugi puta

na njoj sjede dvije gospode u godinama i čitaju. Fotografira siromahe u okolici Kosova, starca na traktoru, strgani prozor na manastiru i odraz u njemu. Portretira i albanske izbjeglice u Stenkovcu... Na pariškim ulicama snima noge prolaznika, snima zavezane pse za hidratante u metropolama, kroz portret usamljenog dječaka portretira "shopping mall", gužvanje turista pred Brunelleschijevim vratnicama u Firenci naziva "Golden Gate"... S jedne su strane užurbani pariški taksisti, s druge je strane starica omotane crne marame oko glave koja nosi crni veo. Iako izložba nosi naziv

"Ulica" i prije svega se referira na urbanu tematiku, makedonska sela zauzimaju značajno mjesto na izložbi. Autor sam navodi kako je idiot kamerom Canon portretirao mjesta kroz koja je prolazio, redom - Maronovo, Veles, skopska Crna gora, New York, Rim, Pariz, Torino, Firenca, Pisa, Seattle i, naravno rodno Skoplje, mjesta kroz koja je prolazio 1998. i 1999. No, lucidno oko Milče Mančevskog nije oko "običnog" prolaznika - oko je to koje prepoznaje priču i kompoziciju. Izložba Milče Mančevskog izvrstan je završetak Mjeseca makedonske suvremene umjetnosti u Zagrebu.